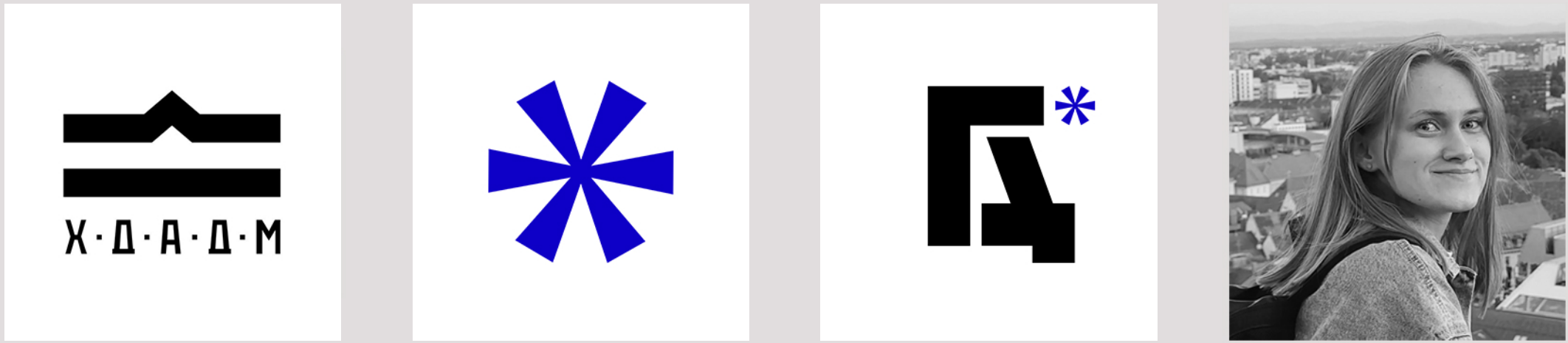

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ
Факультет «Дизайн»
Кафедра «Графічний дизайн»
ОПП «Дизайн візуальних комунікацій»

Дипломна робота на здобуття СВО «Магістр»
«ІНКЛЮЗИВНИЙ ДИЗАЙН ПАКОВАННЯ:
ПРИНЦИПИ, ТЕНДЕНЦІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ»
Виконала: Загребельна Олександра Русланівна
Керівник: канд. мист., доц. Ганоцька Ольга Василівна

ВСТУП

РОЗДІЛ 1
ІСТОГРАФІЯ РОЗВИТКУ ПИТАННЯ ДИЗАЙНУ ІНКЛЮЗИВНОГО
ПАКОВАННЯ
МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ
1.1. Стан наукової розробки теми та огляд літератури
1.2. Методи дослідження
Висновки до першого розділу

РОЗДІЛ 2
СУЧАСНІ ПРИНЦИПИ, ТЕНДЕНЦІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ІНКЛЮЗИВНОГО ДИЗАЙНУ ПАКОВАННЯ
2.1. Огляд ключових принципів інклюзивного дизайну
2.2. Інклюзивний дизайн пакування: тенденції зарубіжного та українського
досвіду
Висновки до другого розділу

РОЗДІЛ 3. ПРОЕКТНА ПРОПОЗИЦІЯ ІНКЛЮЗИВНОГО ДИЗАЙНУ
УПАКОВКИ «SVIT KIT»
3.1 Концепція проектної пропозиції інклюзивного дизайну упаковки «Svit-
Kit»
3.2 Конструктивно-пластичне та графічне рішення дизайн-концепту «Svit-
Kit»
3.3 Технічне забезпечення та тестування
Висновки до третього розділу

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Анотація до проєкту. Роботу присвячено дослідженню інклюзивного пакування як важливого складника сучасного дизайну, спрямованого на забезпечення рівного та безпечного доступу до продуктів для максимально широкого кола споживачів. Особлива увага приділяється потребам людей з інвалідністю, літніх осіб, дітей, а також користувачів із тимчасовими фізичними чи сенсорними обмеженнями.

Актуальність обраної теми зумовлена зростанням ролі соціальної відповідальності бізнесу, необхідністю відповідності міжнародним стандартам доступності, а також значною часткою населення з особливими потребами, що набуває особливої ваги в умовах сучасних соціальних трансформацій в Україні.

Об'єкт дослідження — інклюзивне пакування як частина сучасного дизайну, що впливає на доступність продукції для різних категорій споживачів.

Предмет дослідження — особливості розробки інклюзивного пакування, які забезпечують зручність використання, доступність інформації та відповідність потребам людей з різними фізичними можливостями.

Метою дослідження є комплексний аналіз інклюзивного пакування як багатовимірного об'єкта дизайну та розробка концепції доступного й зручного пакування з урахуванням сучасних тенденцій і технологій.

Хронологічні межі дослідження охоплюють сучасний етап розвитку інклюзивного пакування, зокрема останнє десятиліття (2014–2025 рр.), коли активізувалося впровадження доступних дизайнерських рішень у відповідь на зростаючі суспільні потреби.

Територіальні межі дослідження визначені сукупністю світових тенденцій у сфері інклюзивного дизайну пакування, що розглядаються крізь призму їхньої адаптації та розвитку в Україні.

Наукова новизна роботи полягає в узагальненні принципів інклюзивного дизайну пакування в контексті українського ринку та розробавторської проектної пропозиції, що поєднує фізичну, сенсорну, когнітивну, емоційну, соціальну та культурну доступність.

Теоретичною базою дослідження стали праці провідних учених і дизайнерів у сфері універсального дизайну та ергономіки. Зокрема, використано концепцію «universal design», запропоновану Рональдом Л. Мейсом, а також напрацювання дослідницьких груп Кембриджського університету (Дж. Кларксон), Університету Вуллтонгтон (Е. Белл, К. Волтон), присвячені проблемам низької моторної спритності та зручності відкривання пакування. Особливу увагу приділено дослідженням Юсінь Ху та Періан Різ, що розкривають когнітивні та сенсорні аспекти сприйняття дизайну.

Методи дослідження ґрунтуються на системному, компаративному та структурно-функціональному підходах, а практична частина реалізована засобами проектно-графічного та комп'ютерного моделювання.

У роботі **проаналізовано** ключові принципи універсального дизайну та можливості їх адаптації до сучасних дизайнерських рішень. **Розглянуто** актуальні світові кейси, пов'язані з тактильною диференціацією, ергономічними механізмами відкривання, висококонтрастною графікою, а також перспективи використання інноваційних технологій — QR-кодів, шрифту Брайля, «розумних» і тактильних матеріалів. **Запропоновано** модель дизайну упаковки-трансформера, яка спирається на шість ключових аспектів інклюзії: фізична доступність, сенсорна, емоційна, соціальна, когнітивна та культурна інклюзії.

Концепція. Проєкт «SvitKit» — це інноваційний набір, розроблений на принципах інклюзивного дизайну, що забезпечує доступність та самостійність кожній дитині. Ключова ідея полягає у трансформації папки-органайзера у функціональну зону для творчості, чітко організовану за кольором і призначенням. Графічна айдентика, заснована на геометричних формах і конструктивізмі, та насичена палітра, підтримують навчальний процес. «SvitKit» не лише стимулює креативність та емоційний розвиток, а й завдяки ретельному тестуванню та безпечним матеріалам, надає дитині надійний і персоналізований простір для самовираження та формування незалежності.

Ключові слова: інклюзивний дизайн, універсальний дизайн, дизайн пакування, доступність.

КЕМБРИДЖСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ	Фокус дослідження	Категорія інклюзії
УНІВЕРСИТЕТ ВУЛЛТОНГ	Територіальна диференція та інструменти для «Дивого для всіх»	Територіальна диференція та інструменти для «Дивого для всіх»
ПЕРІАН РІЗ ТА ЕНДРЮ ГЕРЛ	Ергономічні аспекти пакування для людей з низькою спритністю	Фізична (моторна), Соціальна (груп)
УНІВЕРСИТЕТ МАЛАЙЦІ	Детальність пакування для людей з певними когнітивними здатностями	Соціальна (самоцінність)
	Інформація про пакування та емоційну стабільність	Соціальна (груп), Когнітивна

МІНІМАЛЬНЕ ПАКОВАННЯ	Універсальний / інклюзивний дизайн — це	ПРИНЦИПИ УНІВЕРСАЛЬНОГО ДИЗАЙНУ ТА ЇХ ЗАСТОСУВАННЯ
Орієнтація на різноманітність користувачів	Доступність як частина проєктування	1. Рівноправне використання
Урахування різних сценаріїв взаємодії	Відмова від «середнього» користувача	2. Гнучкість у використанні

3

Інтуїтивне використання

Спрощення пакування з огляду на дитячий розвиток, зокрема на етапі розвитку моторики та зорового сприйняття. Це означає, що пакування має бути зрозумілим, зручним та безпечним. Важливо врахувати, що дитина може не розуміти, як відкрити пакування, тому пакування має бути зрозумілим та зручним.

4

Легкість сприйняття

Ефективне використання кольорів, форм та розмірів, щоб зробити пакування зрозумілим та зручним. Це означає, що пакування має бути зрозумілим та зручним.

5

Допуск на помилку

Мінімізація ризиків і невдач, зокрема при відкритті пакування. Це означає, що пакування має бути зрозумілим та зручним.

6

Мінімальні фіз. зусилля

Забезпечення достатнього обсягу та зручності використання пакування. Це означає, що пакування має бути зрозумілим та зручним.

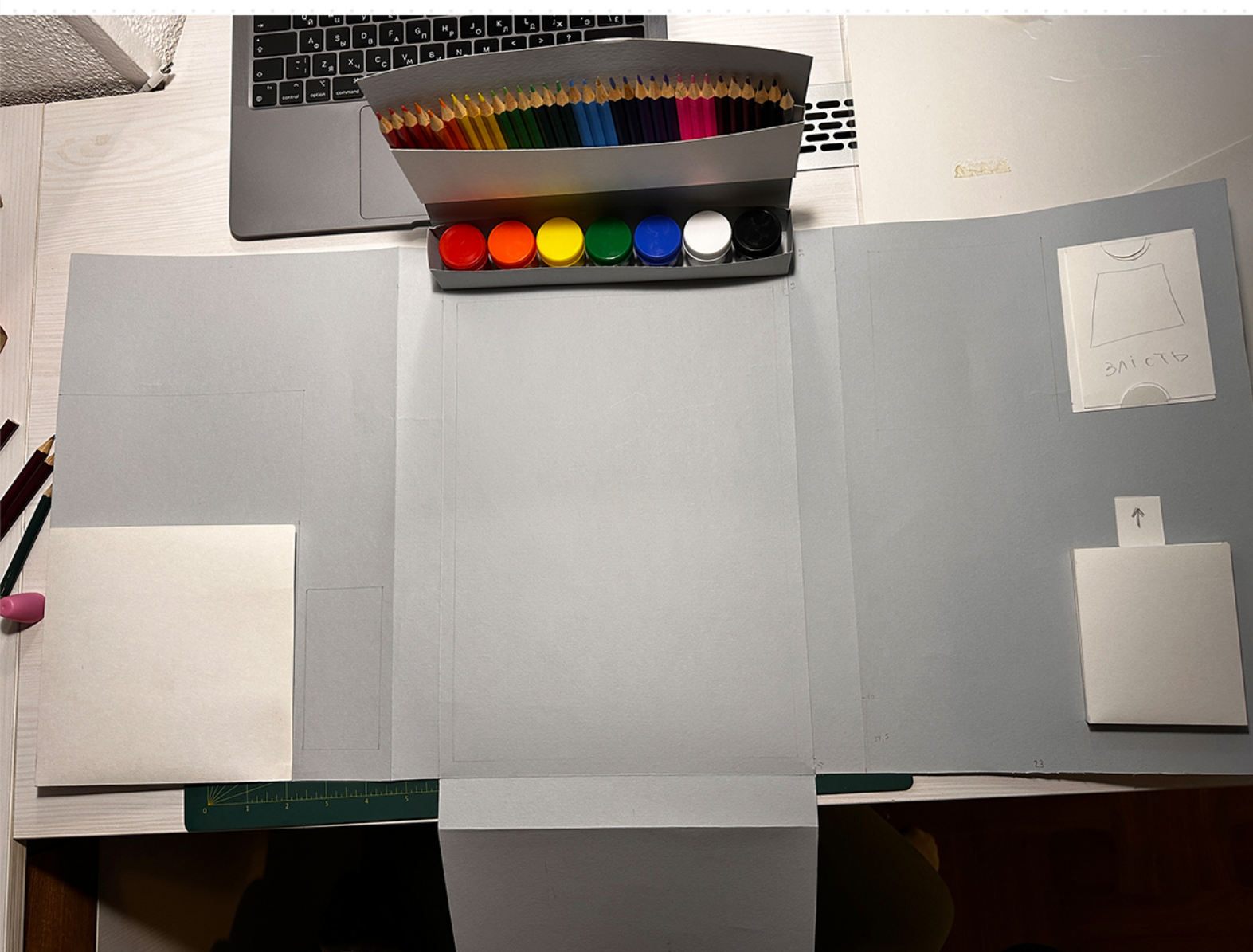
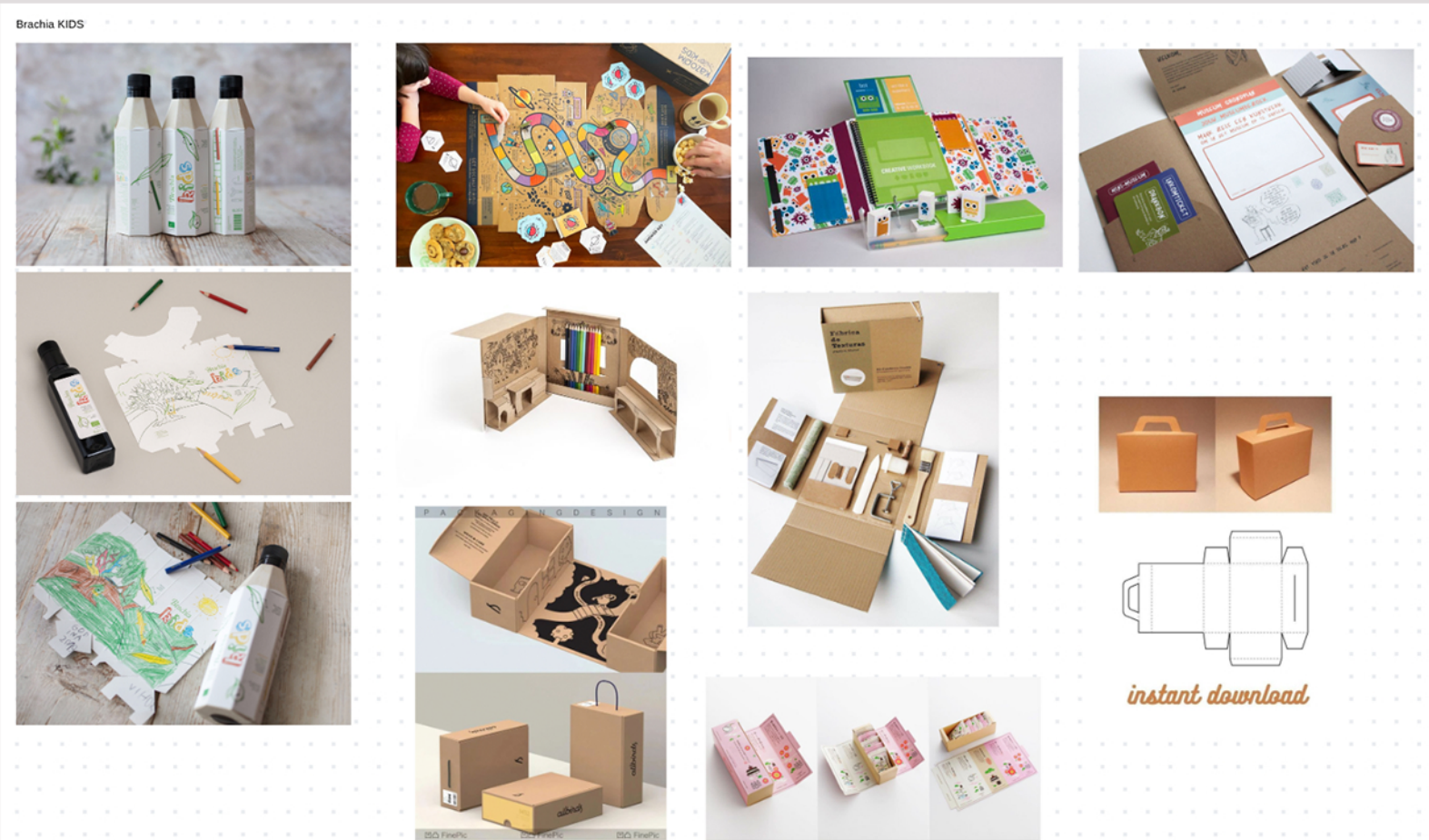
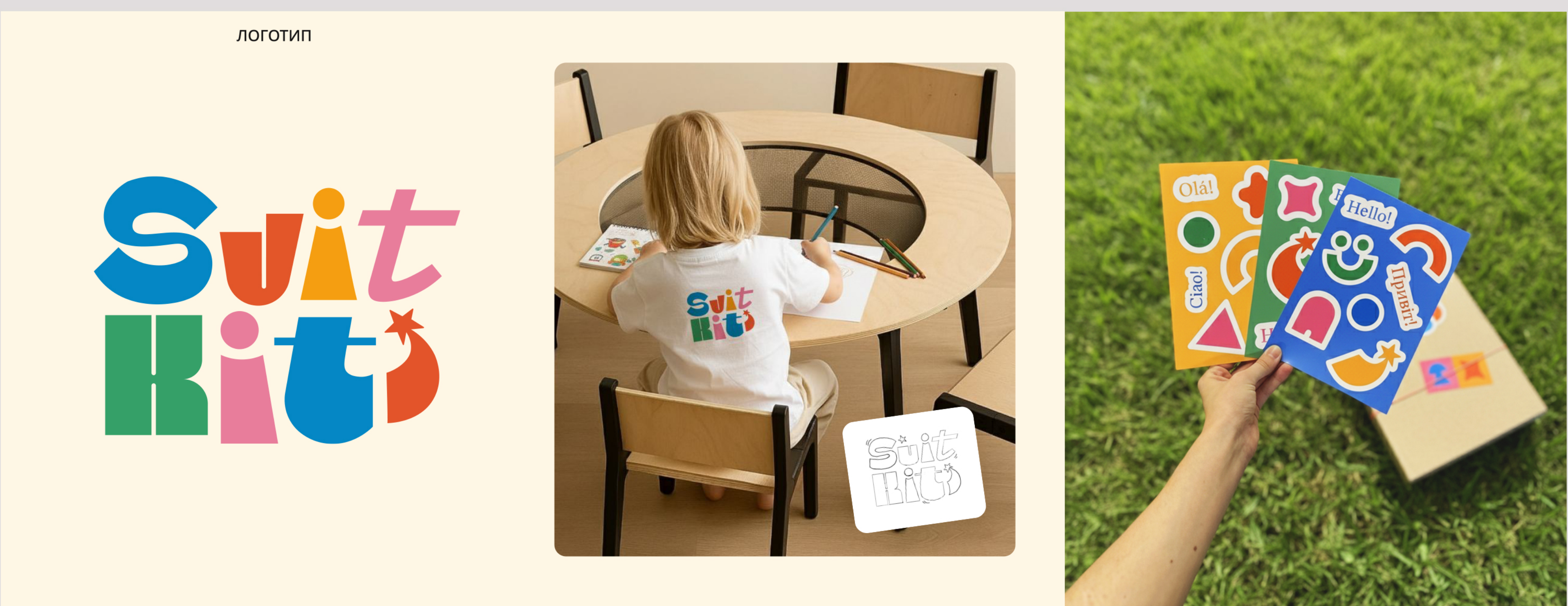
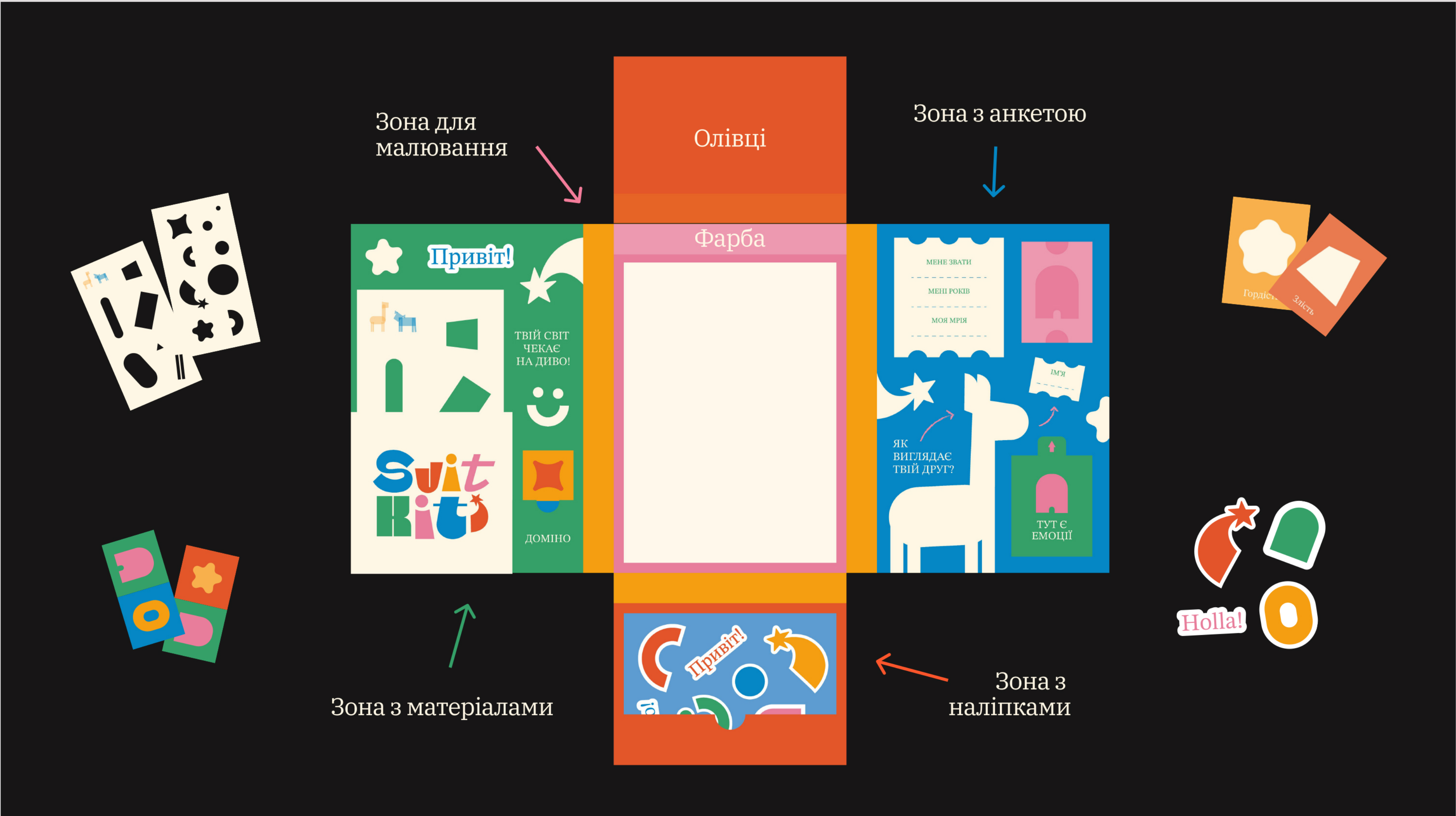
7

Чіткий розмір та простір

Забезпечення достатнього обсягу та зручності використання пакування. Це означає, що пакування має бути зрозумілим та зручним.

ДІЯ.ОСВІТА «ДЛЯ ВСІХ»	Імплементація інклюзії в український дизайн: Приклади суміжних сфер
МІНІМАЛЬНЕ ПАКОВАННЯ	Умова в Україні проєктна система управління якістю, яка включає в себе всі етапи розробки продукту, від ідеї до реалізації. Це означає, що пакування має бути зрозумілим та зручним.

1. Фізична доступність	2. Сенсорна інклюзія	3. Когнітивна інклюзія	4. Додатково
Доступність пакування, зручність доступу до продукту, зокрема для дітей з обмеженими можливостями.	Використання високого контрасту, чіткої кольорової ідентифікації та тактильних елементів.	Діти з певними особливостями розуму, зокрема з обмеженими когнітивними здатностями.	Безпечність, соціальна та культурна інклюзія (обмеження безпеки, етичної відповідності та проєктування)

КОЛЬОРОВА ПАЛІТРА		
R: 4 G: 135 B: 196	R: 255 G: 247 B: 229	R: 53 G: 161 B: 105
R: 245 G: 158 B: 17	R: 51 G: 161 B: 105	R: 226 G: 86 B: 42

Злість	Подив	Гордість	Нудьга	Впевненість
Любов	Щастя	Радість	Спокій	Хоробрість